

European
Statistical
Governance
Advisory
Board

SPOROČILO ZA MEDIJE

9. novembra 2016

V dobi postfaktičnega je zaupanje v evropsko statistiko pomembnejše kot kadar koli prej

Evropski svetovalni organ za upravljanje statističnih podatkov (ESGAB) v svojem poročilu za leto 2016 poziva, da je treba narediti več za zagotovitev zaupanja v evropsko statistiko. Iz nedavnih političnih kampanj v ZDA in pred referendumom v Združenem kraljestvu je razvidno, kako hitro se lahko statistika, ki domnevno temelji na dejstvih, razširi in zavede širšo javnost¹². Predsednik ESGAB Martti Hetemäki pravi: „Smo v času postfaktične politike, za katero je značilno, da nekatera pomembna politična sporočila temeljijo na neustreznih ali zavajajočih podatkih. Statistični organi imajo vodilno vlogo pri opozarjanju uporabnikov na vir in kakovost podatkov, uporabljenih v uradne namene.“

Statistične podatke je bilo sicer vedno mogoče predstaviti na zavajajoč način, vendar veliko število institucij, agencij in strokovnjakov, ki zdaj pripravljajo podatke, pomeni, da je mogoče zagotoviti statistična „dejstva“ o vrsti vprašanj, vendar z različnimi stopnjami kakovosti ter včasih nasprotujočimi si sporočili. V skladu s Kodeksom ravnanja evropske statistike imajo statistični organi jasno odgovornost, da zagotovijo ustrezno predstavitev uradnih statističnih podatkov v politični razpravi.

ESGAB zato priporoča, da statistični organi ne le javno komentirajo kritiko in zlorabe uradne statistike, temveč po potrebi tudi odločno zagovarjajo kakovost svojih statistik. ESGAB tudi priporoča, da bi se vrednost uradne statistike v širši javnosti bolj poudarila kot javno dobro in nepogrešljiv instrument politike.

Glede na množico podatkovnih virov (raziskovanj, registrov in komercialnih podatkovnih zbirk) ESGAB meni, da analiza takšnih podatkov, zlasti v evropskem kontekstu, v katerem je primerljivost podatkov med državami bistveni pogoj, zahteva posebna znanja. V poročilu je poudarjeno tekoče delo, ki se osredotoča na potrebne spretnosti in na način, kako obravnavati pomanjkanje strokovno usposobljene delovne sile.

V celotnem evropskem statističnem sistemu je skladnost s Kodeksom ravnanja dobra. ESGAB priznava, da je bil na več področjih, opredeljenih v nedavnih medsebojnih strokovnih pregledih in predhodnih poročilih ESGAB, dosežen dober napredek, ter opozarja na področja, na katerih bi moral biti napredek še večji. Ta področja vključujejo postopke za zaposlovanje in odpuščanje vodij nacionalnih statističnih organov in Eurostata, razvoj primerljivih informacij o stroških priprave statistike, večjo uporabo upravnih podatkov in usklajevanje drugih nacionalnih organov, ki pripravljajo evropsko statistiko.

¹ Glej članek z naslovom „Art of the lie“ (Umetnost laži) v reviji The Economist z dne 10. septembra 2016 (<http://www.economist.com/news/leaders/21706525-politicians-have-always-lied-does-it-matter-if-they-leave-truth-behind-entirely-art>).

² William Davies, 24. avgusta 2016 „The Age of Post-Truth Politics“ (Doba postfaktične politike), (<http://www.nytimes.com/2016/08/24/opinion/campaign-stops/the-age-of-post-truth-politics.html>).

Dodatne informacije

Poročilo za leto 2016 s kratkim povzetkom je na voljo na spletišču ESGAB (<http://ec.europa.eu/esgab/>).

Kontaktni podatki za pomoč medijem

Za intervju s predsednikom ESGAB Martijem Hetemäkijem se obrnite na tajništvo ESGAB: Steve Clarke (estat-esgab@ec.europa.eu), tel.: +352 430132527.

O ESGAB

Evropski svetovalni organ za upravljanje statističnih podatkov (ESGAB)³ zagotavlja neodvisni pregled izvajanja Kodeksa ravnanja. Njegov namen je povečati strokovno neodvisnost, integriteto in odgovornost evropskega statističnega sistema kot ključnih elementov Kodeksa ravnanja ter izboljšati kakovost evropske statistike. ESGAB ima sedem članov. Njegove naloge zajemajo pripravo letnega poročila Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju Kodeksa ravnanja s strani Eurostata in evropskega statističnega sistema v celoti. ESGAB tudi svetuje Komisiji (Eurostatu) glede ustreznih ukrepov za izboljšanje izvajanja.

Kodeks ravnanja evropske statistike (Kodeks)

Kodeks ravnanja evropske statistike⁴ določa standarde za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike. Temelji na skupni opredelitvi kakovosti statistike, uporabljene v evropskem statističnem sistemu (ESS), ki ga sestavljajo nacionalni statistični organi in Eurostat. Kodeks je samoregulativni instrument s 15 načeli, ki se nanašajo na institucionalno okolje, v katerem delujejo statistični organi na nacionalni ravni in na ravni EU, ter pripravo in izkazovanje evropske statistike. Njegovo izvajanje je podprto z nizom kazalnikov dobrih praks za vsako načelo.

Evropski statistični sistem⁵ (ESS) je partnerstvo med statističnim organom Evropske unije, torej Komisijo (Eurostatom), ter nacionalnimi statističnimi uradi in drugimi nacionalnimi organi, ki so v vsaki državi članici odgovorni za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike.

Medsebojni strokovni pregledi

Medsebojni strokovni pregledi⁶ so del strategije evropskega statističnega sistema za izvajanje Kodeksa ravnanja. Cilj je povečati integriteto, neodvisnost in odgovornost statističnih organov ESS. Prvi krog medsebojnih strokovnih pregledov je bil izveden v obdobju 2006–2008, drugi pa v obdobju 2013–2015. Oba kroga zajemata vse države članice EU in države Efte. Evropski svetovalni organ za upravljanje statističnih podatkov (ESGAB) je izvedel medsebojni strokovni pregled Eurostata z uporabo metodologije, ki je bila razvita za medsebojne strokovne preglede nacionalnih statističnih uradov, z nekaterimi prilagoditvami, ki odražajo posebnosti Eurostata.

³ <http://ec.europa.eu/esgab>.

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5922437/10425-SL-SL.PDF>.

⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system/overview>.

⁶ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/quality/peer-reviews>.